

Nr 228.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående beredande av pension från allmänna indragningsstaten åt f. d. amanuensen i lantmäteristyrelsen, f. d. majoren E. L. Löwenberg; given Stockholms slott den 15 mars 1929.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

J. B. Johansson.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 15 mars 1929.

Närvarande:

Statsministern LINDMAN, ministern för utrikes ärendena TRYGGER, statsråden LÜBECK, WOHLIN, BESKOW, LUNDEVIK, BORELL, VON STEYERN, MALMBERG, LINDSKOG, BISSMARK, JOHANSSON.

Chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Johansson anför:

I skrivelse den 17 september 1928 har lantmäteristyrelsen gjort framställning om beredande av pension från och med den 1 januari 1929 åt amanuensen i styrelsen, f. d. majoren Emil Laurentius Löwenberg.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, bland annat, följande. Löwenberg är född den 11 juni 1857 och uppnår alltså nästkommande födelsedag 72 år.

Han erhöill den 26 juni 1908 avsked från beställning såsom kapten av 1. klassen vid Gotlands infanteriregemente samt utnämndes till major i armén den 24 juli 1917. Löwenberg avgick ur armén den 11 juni 1922. Från arméns pensionskassa äger Löwenberg uppbära pension till ett sammanlagt belopp utom dyrtidstillägg av 3,852 kronor.

Lantmäteristyrelsen har i ärendet anfört:

I likhet med ett stort antal andra officerare hade Löwenberg vid sidan om sin militära tjänst ägnat sig åt lantmäteriet. Efter fullgjord elevtid och avlagd lantmäterieexamen konstituerades han den 30 april 1885 till lantmäteriauscultant, vilken benämning å examinerade lantmätare från och med ingången av år 1921 utbyttis mot extra lantmätare. Den 31 oktober 1894 hade Löwenberg erhållit lantmäteristyrelsens tillstånd till s. k. vidsträcktare verksamhet d. v. s. befogenhet att på eget ansvar i viss utsträckning handlägga lantmäteriförrättningar. Löwenberg hade efter konstituerandet varit verksam såsom tjänstemedhjälpare intill dess han den 27 juli 1908 inträdde såsom extra biträde hos lantmäteristyrelsen. Han hade den 1 maj 1909 mottagit förordnande såsom amanuens hos lantmäteristyrelsen med tjänstgöringsskyldighet hos arkivarien, och hade därefter, med undantag av vissa krigstjänstperioder åren 1914—1917, haft enahanda tjänstgöring. De åligganden, som därvid åvilat honom, hade intill juni 1921 bestått huvudsakligen i förande av diaries samt av registratorsgöröml i övrigt och efter sagda tidpunkt av uppläggande av nytt registratur för lantmäteristyrelsens arkivakter. Under ett flertal perioder, sammanlagt omkring 3 år, hade Löwenberg varit förordnad att uppehålla arkivarietjänsten hos styrelsen. Löwenbergs hela verksamhet inom lantmäteristaten hade karakteriserats av stor plikttrohet och samvetsgrannhet.

Löneförmånerna för lantmäteristyrelsens amanuenser hade under den tid av omkring 20 år, Löwenberg tjänstgjort såsom amanuens, undergått många förändringar. Sedan ingången av 1921 hade Löwenberg uppburit i stat för extra lantmätare uppfört arvode å 1,500 kronor samt 2,800 kronor amanuensarvode jämte 700 kronor i tillfällig löneförbättring, vilket sistnämnda amanuensarvode emellertid, i anledning av de av Kungl. Maj:t meddelade ändrade bestämmelser rörande dylika arvoden, från och med den 1 juli 1928 höjts till 3,000 kronor jämte tillfällig löneförbättring därå av 750 kronor. Löwenberg hade sålunda i avlöning åtnjutit 5,250 kronor för år räknat, vartill kommit dyrtidstillägg enligt grunder, som gällde för icke reglerade verk.

Med hänsyn till Löwenbergs nu uppnådda ålder och i samförstånd med Löwenberg samt jämväl av principiella skäl, ansåge sig lantmäteristyrelsen icke böra förnya hans förordnande såsom amanuens hos styrelsen, då tiden för samma förordnande med utgången av år 1928 utginge. Att billighet och rättvisa fordrade, att Löwenberg vid sin avgång från lantmäteristaten bereddes pension, därom torde någon tvekan knappast råda, och att så skedde, stode i överensstämmelse med en uppfattning, som under senare åren vunnit allt större stadga inom förvaltningen.

Vad anginge beloppet av blivande pension syntes detta, vid det förhållande att Löwenberg ägde tillgodoräkna sig över 35 tjänsteår, böra beräknas till två tredjedelar av den sammanlagda årslön om 5,000 kronor, som Löwenberg uppburit före sista löneförhöjningen den 1 juli 1928, eller

3,333 kronor 33 öre, vilket belopp emellertid med hänsyn till bestämmelserna i 16 § 3:o i lagen den 11 oktober 1907 angående civila tjänst innehavares rätt till pension torde reduceras till en tredjedel eller 1,111 kronor 11 öre, börande denna summa avrundas till närmast högre i fullt kronotal med tolv jämt delbara tal eller alltså till 1,116 kronor. Lantmäteristyrelsen ville erinra därom, att för Löwenberg, vilken såsom icke-ordinarie tjänsteman i lantmäteristyrelsen icke erlagt några pensionsavgifter, enligt sedvanlig tillämpning skulle beräknas en ytterligare nedsättning av pensionen. Med hänsyn till den föreslagna pensionens ringa belopp och i betraktande därav, att å Löwenbergs avlöning dyrtidstillägget utgått efter för icke reglerade verk gällande grunder, medan å den ifrågasatta pensionen dyrtidstillägg torde komma att utgå såsom å nyreglerad pension, hölle styrelsen dock före, att på nämnda grund någon ytterligare avkortning av pensionen icke borde beräknas.

Styrelsen erinrade vidare därom, att i liknande fall pension efter ovan angivna grunder i enlighet med Kungl. Maj:ts framställning av 1928 års riksdag medgivits (prop. nr 109 p. 4; R. skr. nr 352 p. 70).

Statskontoret har i avgivet utlåtande den 11 oktober 1928 tillstyrkt lantmäteristyrelsens framställning.

I likhet med lantmäteristyrelsen och statskontoret vill jag tillstyrka, att pension från allmänna indragningsstaten beredes Löwenberg, sedan han nu efter en långvarig och väl vitsordad verksamhet lämnat lantmäteristyrelsen. *Departements-
chefen.*

Beträffande pensionens belopp vill jag erinra om 1928 års riksdags anförande i skrivelsen nr 352 punkt 70. Kungl. Maj:t hade vid liknande förhållanden, som i detta fall föreligga, föreslagit en årlig pension till samma belopp, som det, varom nu är fråga, eller alltså 1,116 kronor. Riksdagen uttalade, att en reduktion av beloppet, i överensstämmelse med vad som i allmänhet pläгат tillämpas, borde äga rum i anledning av att pensionsavgifter icke erlagts. Emellertid ansåg riksdagen, att pensionens storlek borde bestämmas, sedan löneförmånerna omräknats till nyreglerad avlöning, varvid i det då föreliggande fallet pensionen — i övrigt beräknad enligt av lantmäteristyrelsen tillämpade grunder — komme att uppgå till i runt tal 1,280 kronor. Vid sådant förhållande syntes det av Kungl. Maj:t föreslagna beloppet riksdagen innefatta en skäligen reduktion av sistnämnda summa.

Även i förevarande ärende komme pensionen, beräknad såsom riksdagen föreslagit, att uppgå till i runt tal 1,280 kronor.

Jag hemställer sålunda, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att f. d. amanuensen hos lantmäteristyrelsen, f. d. majoren Emil Laurentius Löwenberg må, utöver honom på grund av hans förutvarande militära anställning tillkommande pensionsförmåner, från och med den 1 januari 1929 åtnjuta en årlig pension från allmänna indragningsstaten till belopp av 1,116 kronor.

Kungl. Maj:ts proposition Nr 228.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan lämnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten bifall samt förordnar, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Hugo Nordlander.
